

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
Europolis
Knjiga 2

PARTIZANSKA KNJIGA

Naslov originala
Χρήστος Αστερίου
Το γυμνό της σώμα και άλλες παράξενες ιστορίες.

© Copyright Christos Asteriou, 2003
First published by Patakis Publishers, Greece, in 2003.

© za srpsko izdanje Partizanska knjiga, 2021.

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Urednici
Srđan Srđić
Vladimir Arsenić

Hristos Asteriju

**Njeno nago telo
i druge čudne priče**

Sa grčkog prevela Mina Radulović

Kikinda, 2021.

*Pročítao sam knjigu do kraja i ustao iz kreveta.
Magla je dopirala skoro do prozora i sprečavala me
da vidim svet spolja. Moje srce se steglo dok me je
predosećaj istine dodirivao blago svojim prstima.*

Isak Babelj, „Gi de Mopasan”

PSALAM

U sećanje na Tanosa Janakopulosa

Baš na Veliku Gospojinu, svega tri dana nakon njegove smrti, ponovo sam video ujka Anastazisa, i to sasvim živog. Bio je odeven u potpuno belo laneno odelo i stajao na pristaništu u luci, posmatrajući bezizražajno litiju. Njegova koža, čovek bi rekao gotovo nedirnuta procesom raspadanja, imala je onu istu blagu žućkastu nijansu smrti kao i na dan njegove sahrane, kad smo ga sopstvenim rukama pokopali na seoskom groblju, jer niko od popova nije pristao da „prokletnika” opeva, a nijedan od dvojice grobara da mu iskopa raku. Da budem iskren, ja sam, iako sam bio učenik tek viših razreda osnovne škole, znao da ujka Anastazis nije stvarno umro, pošto sam ga video kako, čak i u trenutku kad smo ga uvijenog u čaršav spuštali u grob, pravi neosetne male pokrete (na primer, duvao je iz nosa i pod zatvorenim kopcima pokretao oči levo-desno) i bilo mi je jasno da je – uprkos uveravanjima lekara – još uvek bio živ. Zato sam bio potpuno uveren i u njegov brz povratak.

Dok sam se probijao kroz gužvu, nakratko sam okrenuo glavu, koju je opet počela da obuzima uobičajena vrtoglavica, i njegovo belo odelo se začas stopilo sa

zapenjenim talasima koji su se razbijali, nanošeni avgustovskim vetrom, o hridi pristaništa. Istupio sam iz procesije i stao nepomičan gledajući u otvoreno more.

Anastazis, polubrat moje majke, koji je dugi niz godina živeo u tuđini, došao je na ostrvo čim je saznao za moju boljku i ja sam, iako ga do tada nisam poznavao, jer ga put nikada ranije nije naneo u naše krajeve, duboko cenio taj njegov gest. Od trenutka kad je prvi put ušao u moju sobu, sav beo poput mleka, odeven od glave do pete u belo, moj se život iz korena promenio. Zaveo je red u kući od prvog trenutka kad je u nju kročio, grdeći moju majku što me toliko vremena drži prikovanog za krevet. A kad mu je ona rekla za čudnovatu bolest koja me je iz dana u dan sve više razdirala, čineći me nesposobnim da pomerim makar i najmanji delić svog slabašnog tela, on je dodirnuo dlanom moje čelo i rekao da su to sve trikovi lekara i da bi mi najbolje bilo da ustanem i obučem se da bismo zajedno otišli u kratku šetnju po ostrvu, kog se bio baš mnogo zaželeo.

Čim je slani vazduh ošinuo moje lice – posle toliko vremena od mog poslednjeg izlaska – nesvestica od temperature je najednom ustupila mesto nekoj čudnoj snazi koja me je čitavog prožela zadovoljstvom, kao da mi je neka nevidljiva infuzija iznenada ubrizgala sokove puberteta, koje je bolest polako isisavala iz mog tela. Krenuli smo putem ka selu Piso Livadi i za sat vremena izbili na more. Počeo sam nezasito da upijam sve boje sutona, usuđujući se čak i da se okupam u hladnim

majskim vodama mora. Kraj ovog neočekivanog gosta osetio sam kako ponovo pucam od zdravlja i naslutio kako se dešavalo nešto divno. Ali nisam još uvek mogao da shvatim da u njegovoj blizini svet više nikada neće biti isti kao pre.

Ispostavilo se da je ujka Anastazis, koji mi je od tada pravio društvo tokom čitavog dana, bio sposoban za stvari koje niko drugi nije bio u stanju da učini. Kao prvo, uspeo je da iz mojih snova otera sve one nemani (reč je o nekim morskim slonovima s neverovatno velikim kljovama, koji su neprestano uranjali u moju glavu), ali i ogromne, drvene oblike (čas kvadratne, a čas trougaone – za koje nikad nisam uspeo da shvatim šta su zapravo bili) koji su noću sletali čas pored mog kreveta, čas na njega, uz zaglušujuću buku.

Sve to je nadomestio Afroditom. Možda je najveća ujkina vrlina bila upravo to što je znao gotovo sve o devojkicama: kako razmišljaju, od čega su sazdane, šta očekuju da od tebe čuju. Tako, nije prošlo puno vremena pre nego što sam uspeo – rukovođen njegovim uputstvima – da napokon osvojim svoju lepu školsku drugaricu kojoj dugi niz godina nisam uspevao ni da se približim. Zajedno s njom sam počeo da letim iznad pčelinjaka, golubarnika i klanaca i da posmatram kukuruze i ribarske barke s visine. Uostalom, ujka Anastazis je insistirao da ne treba da se plašimo visine i, kao što se ispostavilo, uopšte nije pogrešio.

S vremena na vreme otvarao bih oči u maloj sobi. Tu sam, između ostalog, mogao da vidim po zidovima požutele, naprečac uokvirene, fotografije mojih baka i dedova, kao i slike na drvenoj podlozi i jedno raspeće koje mi je visilo iznad glave. Ništa od onog što sam video nije bilo stvarno, s obzirom na to da sam sad već dobro znao da se samo u prostoru do kog moj pogled nije dopirao, samo tamo gde nisam uspevao da provirim, stvarnost i dalje odvijala svojim uobičajenim tokom. Ispod mog kreveta, na primer, galopirale su (bio sam siguran u to) antilope, čitave u peni od potere, jer su ih gonili mahnuti lavovi, koji ih pak nikada ne bi i ulovili. Vrlo često bi zvuk potere stizao do mojih ušiju zajedno s malobrojnim zrcima crvenog peska. Unutar drvenog ormara su se mačevali, sad već u godinama i okupani u znoju svojih lica, dvojica jednookih gusara, a ispod mog jastuka su se ljubakala predivna crna tela. Sve dok se ujak ne bi ponovo pojavio.

Dugo je po ostrvu kolala glasina da ujak Anastazis nije bio običan čovek. Njegov izgled – uvek je bio odeven sav u belo – i njegovo ponašanje behu izazivali komentare ostrvljana. Tu glasinu su ubrzo utvrdila i neobjašnjiva – za mnoge – čuda koja je počeo da čini. Jednom se, sećam se, nagnuo šapućući nešto iznad opštinskog bunara koji je presušio, kad je iznenada počeo da prska mlaz vode iz njegove kamene utrobe, plaveći žbunje oleandara na trgu koje ni kišom nije bilo zaliveno preko godinu i po dana. Jednom drugom prilikom je uspeo da uspravi

stare masline na našem imanju, koje su se bile toliko pogurile, šibane dugogodišnjim naletima vetra, da su im vrhovi gotovo dodirivali tlo.

U roku od nekoliko nedelja njegovo prisustvo je postalo nepoželjno u maloj ostrvskoj zajednici i on se više nije pojavljivao u javnosti, noseći sad već ljagu „prokletnika”. Ograničio se na to da me svakodnevno posećuje i da nadgleda moj bezbrižni pubertetski život, a da me pritom ne prati, bar ne otvoreno, u mojim izlascima. Njegovu smrt, koju mi je jednog jutra objavila majka, nisam prihvatio i, iako sam učestvovao u procesu njegovog pokopavanja (pošto ceremonije nije bilo), bio sam ubeđen da ću ga ponovo videti. Njegovo odsustvo je trajalo čitava tri meseca, za vreme kojih sam počeo stabilno da tonem i da se sve češće budim u bolesničkom krevetu. A na dan Uspenja Bogorodice bilo mi je suđeno da ga ponovo vidim.

Litija je napravila krug oko glavnog grada ostrva i svet se polako okupljao na velikom popločanom prostoru centralnog trga, kad je odjednom, usred bela dana, počeo da pada mrak. Mrak se spustio tako naglo i bio je toliko gust da ubrzo po smrkavanju nisam mogao da razaberem čak ni gde se nalazilo more. Samo sam ga čuo kako huči i migolji se. Mnoštvo vernika (među kojima sam s teškoćom uspevao da prepoznam svoju majku i nekolicinu poznanika i prijatelja), držeći upaljene sveće, počinjalo je da mi se približava i da steže obruč oko mog niskog kreveta koji je škripao i na

najmanji pokret. Zgrabio sam jednu sveću i izbečio oči ne bih li uspeo da bolje vidim. Ispred svih prilazila mi je zlatna prilika sveštenika koji u svojim rukama više nije držao čudotvornu ikonu Bogorodice, već beživotno telo Afrodite, sa čije su se kose cedile krupne kapi neke crne vode. Iza sveštenika je bio ujak Anastazis, koji je, krećući se unutar gomile, počeo rukom da gasi jednu po jednu sveću, čineći da sve ponovo utone u mrkli mrak.

Bio sam ostao sâm i osluškivao dah ljudi oko sebe. Uskoro je more, sve uzburkano, počelo da prodire u moju sobu usisavajući sve u svoj nadolazeći vrtlog. Dok me je tako voda čitavog prekrivala, a ja se vrteo sve brže i brže, predan njenoj maniji, iz dubine je do mojih ušiju – kroz strah od davljenja – dopirao jedan poznati životvorni psalam.